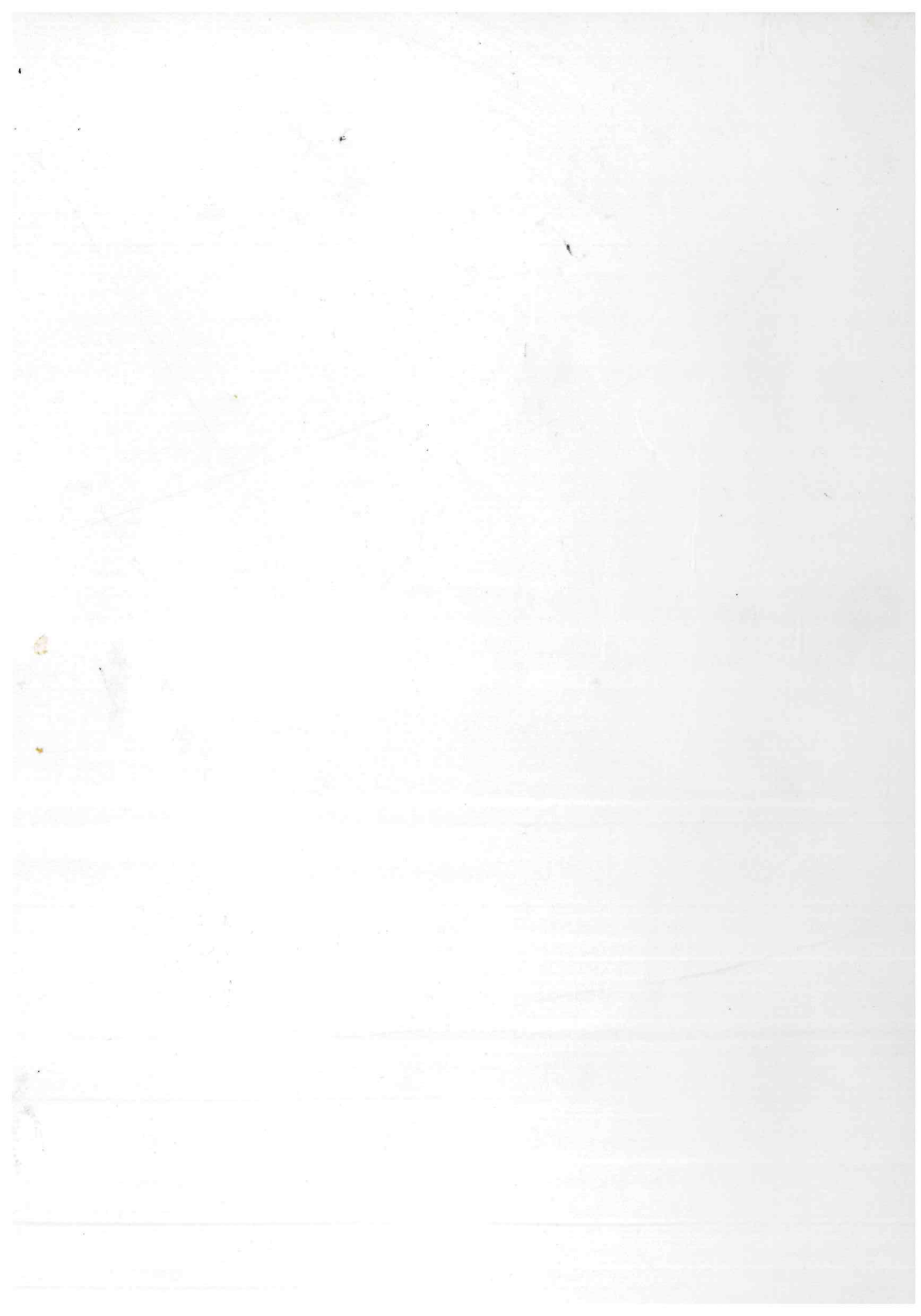

عثمان عوزیری

گلزاری کوردستان

نمونه سه‌رهی لهری خه باتا ببری
ناوی خاوهنی هسچکات نامری

مهرماه

گولن اری
گوردستان

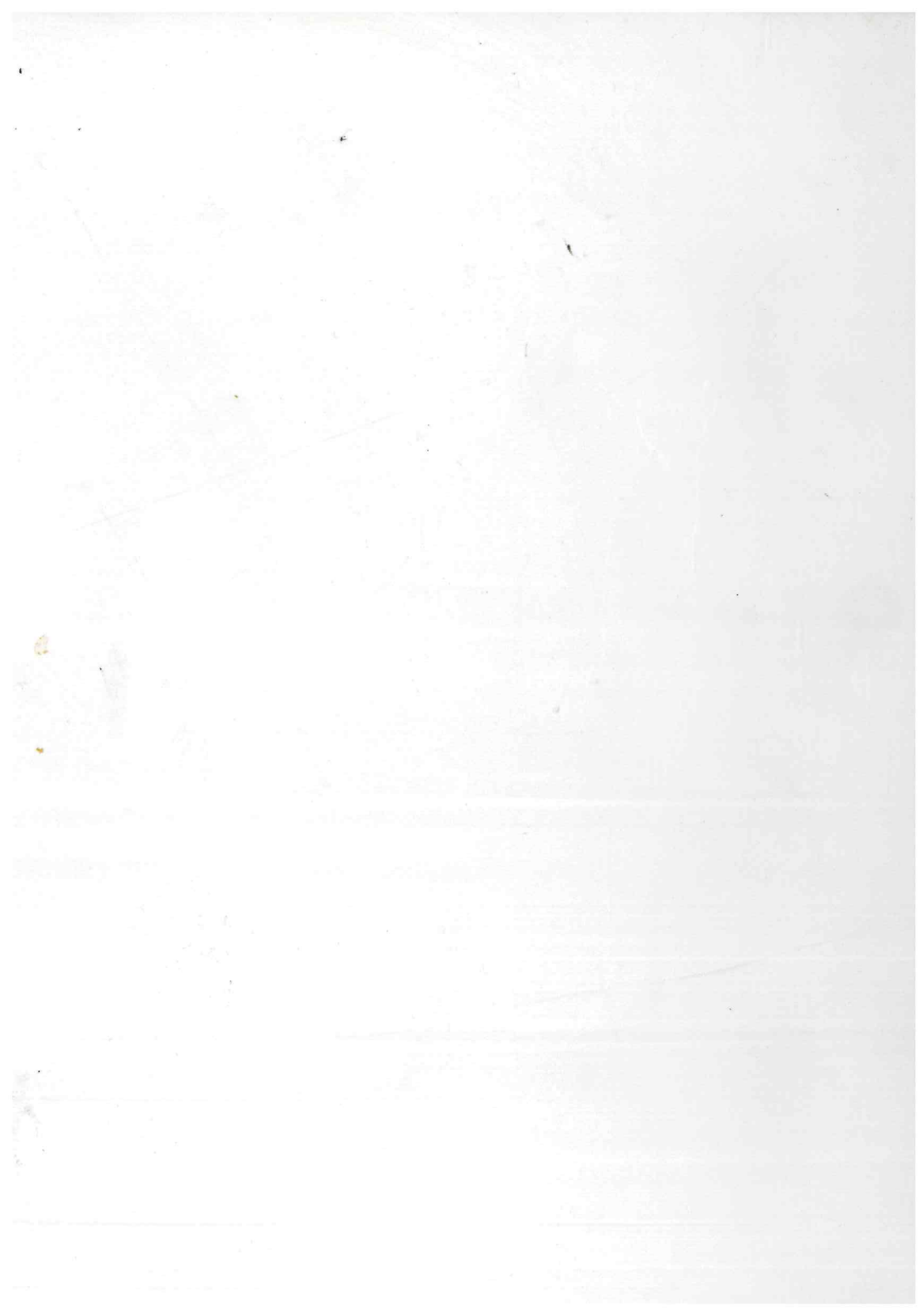
عثمان عوزیری

سالی

۲۵۷۰ کوردی

۱۹۵۸ زایینی

(مزی چاپی بو دانهره)

پیش‌گه‌شده

بو نهو گیانه نه‌مرانه‌ی چوونه‌ته دووتوی خاکی نیشتمانه‌وه
و له پیناوی خه‌باننا سه‌ریان ناوه‌ته‌وه .

پیش‌گه‌شه : بو خاکی پیروزی کوردستان که دایکیکی دلسوزمانه‌وه
ملوینه‌ها روله‌ی پی‌گه‌یان‌دوه ، وه به‌ ناوو هه‌واو میژووه
خویناوی به‌که‌یه‌وه ری‌کوششی پیشان داوین تا کو هه‌ول به‌ین و
خه‌بات بکه‌ین ، لاپه‌ره‌یه‌کی تازه له میژووه پیروزه‌که‌مان بنوسین .

پیش‌گه‌شه : بو قاره‌مانی به‌رزی نازادکه‌ری ، عیراق زه‌عیم روکن
عبدالکریم قاسم و براخه‌بات که‌ره‌کانی .

پیش‌گه‌شه : بو قاره‌مان و پاله‌وانی کوردی نه‌به‌ز جه‌نه‌رالی مه‌لا
مصطفی به‌رزانی .

پیش‌گه‌شه : بو گیانی پاکی نه‌به‌زی شیخ مه‌حمودی نه‌مر .

پیش‌گه‌شه : به میژووه خویناوی به‌ نه‌مره پیروزه‌که‌مان .

(گولزاری کوردستان) پیش‌گه‌شه

عثمان عوزیری

پیشدگی

به پینووسی : محمد صالح دیلان

ناشکرایه . . شیعِر (ظاهره یه کی اجتماعی) یه ، که ووترا ظاهره یه کی کومه لایه تی یه مانای نهویه لهخویسه وه هل نه قولاوه ، نه هاتوه ته دهره وه ، وه لهخویشی یه وه بی هیچ بناغه یه ک دروست نابی ، مه بهست لهویه که ووترا شیعِر یه کی که لهرووه دیار که وتوه کانی کومه لایه تی ، نه بیت نهو که سانه ی که نرخ بوکوله که کانی « کومهل » دائه نین هر بهو چاوه بنوارنه « شیعِر » نابی لهرووی شاعیره که وه بی له پیشدا ، به کوه نه بی نه م خه لکه ته ماشای شیعِر بکه ن وه « ظاهره یه کی کومه لایه تی .. » که کومهل لهچونه پیشه وه و گورینیاو بو قوناغ گورینه کانی دروستی کرده . یان به ناشکراتر پاش نه م باس کردنه بومان دهر نه کوی که شیعِر یه کی که لهولکانه که نووساوه به کومه له وه . . نه مه له یه که م پله دا شیعِر ظاهره یه کی کومه لایه تی یه و نیمه مانان که نه نواریسه شیعِر نه بی وای ته ماشا بکه ن له پیش هه مووشتیکا که شتی که لهزووه وه به کومه له وه نووساوه له بناغه دا کومهل دروستی کرده . .

دووه م - شاعیر نه ندازیاری گه له

که نه ش لین شاعیر نه ندازیاری گه له و ره نگک بو خانووی گه له

نهریژی و ریگا بو ئەم خەلکە رووناک ئە کاتنەو ، ئەبی ئەوێش بزاین
کەمە بەستان لیرەدا لەو شاعیرانە یە کە شیعەرە کە بیان تەرخان کردووە بو
چارکردن و لی دووان و ساغ کردنەوێ دەردەکانی کومە لایەتی . . ئەو
شاعیرانە ی لە گەل قوناغە کانی « تپور » ی کومە لدا رویشتون . .

ئەو شاعیرانە کە ویستویانە کومەل لە قوناغیکەو بە نە قوناغیکە
تری پێش کەوتوو تر لەو قوناغانە ی خوی تیدایە .

ئەو شاعیرانە کە گیانی نە تەوایەتی ، گیانی نیشتمان خوش ویستن ،
گیانی خوش ویستنی نیشتمان لەرووی دەرخیستی جوانی ئەو نیشمانە ،
بە وەسفی وورد و قوول و پر مانا . . ئەم جورە شاعیرانەش لە
گەل ئەو تاقی سەرەوێ کە باس کران لە ئەنداز یارە کانی گەل
ئەژمیرین .

یە کەم و وتان شیعەر (ظاهرە) یە کە کومە لایەتی یە ، دووێم شاعیر
ئەندازیاری گەلە و دەرمان خست کام شیعرو شاعیریش وابی لە گەلەو
بو گەلو نە تەوێبی و مە بەستی سەر خستی و بەرز کردنەوێ ئەو گەلە بی
کە شاعیرە کە ی تیدایە لە هەموو روویە کەوێ ، ئەمە بە تەرازووی
نیشمانی یەتی . . خو ئە گەر هاتو شاعیر ئەم سنوورە شی بری و
فراوان تر رویشت و مە بەستی پێش خستی هەموو مروڤایەتی بوو ئەو
دەها چاکتر .

کەوا بوو (شاعیر) پلەو جیگایە کە بەرزو بنسدا گیر ئە کات

کومه لدا ، وه ئه و ریزه ی یاسا « قانون » ی کومه ل دای ئه نی بو
شاعیر هه ره ئه و ریزه ییش و امان لی ئه کات که وورد تر له شاعر بکولینه وه
و ئاما بجه کانی شاعیره که تی بگهین .

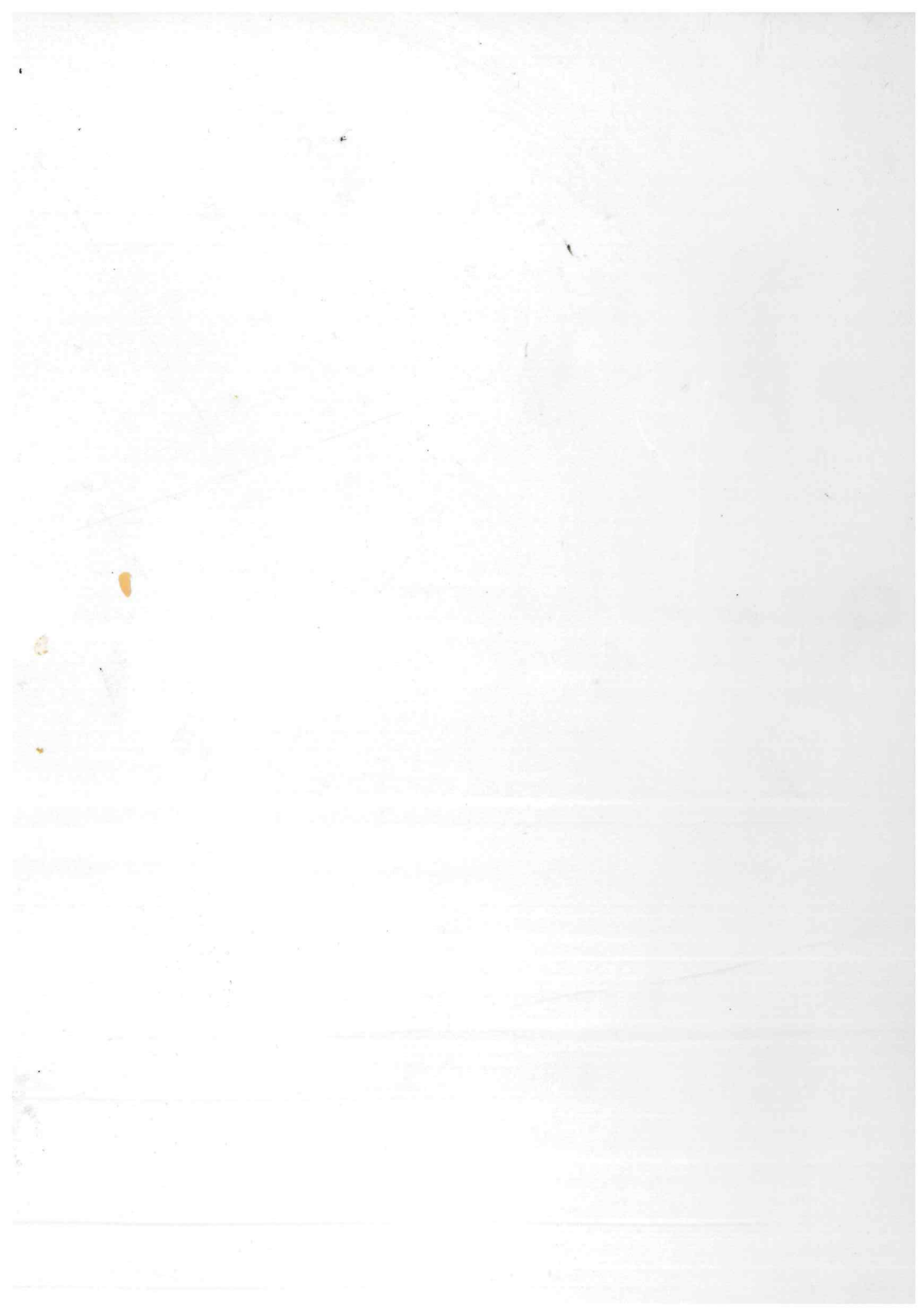
(گولزاری کوردستان) که چهن شیعر یکی کاک « عثمان عوزیری » به
له پیش دا ئه بی به و چاوه ته ماشای بگهین که به کهم به ره ه می قه له می
یه تی ، هه رچی چونی بیت له رووی کهم و کوری (وه زن) وه بیان
له رووی کهم و کووی (تصویر) و (اسلوب) دا به لام به ک شت
سه رنج رائه کیشی که ئه م لاوه نیشتمان پهروه ره له شیعره کانی گیانی
نه ته وایه تی ، ته ووژی کورد خوش ویستن و ده رخستی جوانی کوردستانی
خوشه ویستی کردوه به راویژی شیعره کانی .

که ئه م ههسته پاک و خاوینه ش رمان ئه کیشی بو ئه وه ی زیاتر
له شیعره کانی وورد بینه وه به جوری و امان لی بکات له پاش خویند نه وه ی
ئه م سپاره یه ی به ته مای زور زوو به ره ه می قه له می تری بین و بی برانه وه
ئه م شیرازه یه ی که گرتوو یه تی له باره ی شیعره بو پیشه وه بروات .
له پاشدا زور سوپاسی ههستی ماموستا مصطفی صالح که ریم ئه کهم
که هوا دیاره له خوم زیاتر نرخی بو داناوم به وه ی که پیشه کی به که ی
له خو یه وه دا به من ؟

(دیلان)

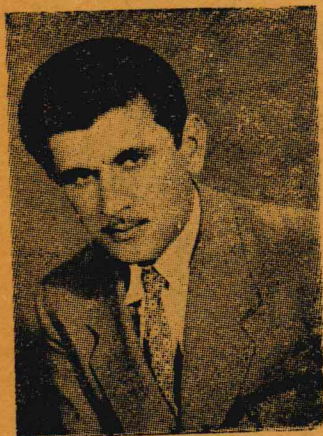
۱۹۵۸/۹/۱۵

هش بزانه
کردوه بو
...
...
قوناغیه کی
ش ویستن
نیشتمانه
عیرانهش له
کانی گه
ووهم شاعیر
وابی له گه له و
ئه و گه له بی
به ته رازووی
رهشی بری و
هتی بوو ئه وه
دا گیر ئه کات

ووتدی داندر

خوشك و برا خوشهويسته كانم :

ئەوێی که بە بیرو باوەرمانی لە بارەى
شيعر و نووسینی کوردی یهوه وازم لی
هینا بو ماموستا صالح دیلان چونکه بهو
پی یهێ یه کهم ههنگاوم ئەنیم بهره ورووی
خویندهوارانی کوردی خوشهويست وه
ماموستا صالحه حیش پیش کهشم ئە کات بو
ناسینیکی هاو بیرو و یهك گرتن و یهك

ههستی یهکی به تین له گهه ئیوهی به نرخدا . . کهواته ما فی
خویهتی ههرجی بیکتان لهو باره یهوه بو بنووسی .

له سالی ۹۵۶ ی زاینی دهستم دایه نووسینی ههلبهست ، ئەوهشم
له یاد ناچی که له منالیهوه زور ئاره زووم له شيعر و نووسین و
خوینده نهوه بوو ، به تاییهتی یه کجار هوگری هونهری وینه کیشان
(رهسای) بوو بووم ، تاكو سالی ناوبراو ههه بهوینهو خهت
کیشانهوه خوم خهريك کردبوو ، بهلام که چاوو رووی کومهلم
کرایهوه و ههستم بهو پیوستیانه کرد که له سهه شانی ههموو

یه کیکه له ئیمه ، دەر وونم به وینه و خهت کیشان سوکنانی نه نه هات
وه ههروه ها که له سالی ناوراوا دهستم دایه پینوس له شیعری
بهولاره وازم له هه موو شتیک هینا . . چونکه شیعی بلیسه
خه بات و نامرزی کوششه .

هه تا ئیستا توانیم کومه لیک هه لپه ست کوبکه مه وه ، وه ئیستا
به هوی جهژنی شورشی چواردی ته مووزی پیروزه وه که هه موو
نازادین و نه و بیرو باوره ی له دهر و نمانا بوو ریگیای دهر برینی
لی گیرا بوو نه توانین به بی ترس دهری برین . . به و بونه یه وه
نه م چهن پارچه شیعره م له شیعره کاتم هه لپه ژارد تا به م شیوه یه
بیخه مه بهر دهستی ئیوه ی خوشه ویست .

وه نه م هه لپه ستانه ش یادیکه . . یادی دیلی و نازاردانی
نازادی خواهانه ، که هه مووی له دهر و نیکی پر له سوزه وه
هه لقولاره ، وه به و گویره یه ی نه مه یه کم به ره می پینوسه که مه
پیش که شتانی نه که م نه بی نه وه ش بزانه که پتر ترینی (یان
هه مووی) له و هه لپه ستانه پیک هاتوه که له دهوری پیشوودا
هاتوه ته به ره م وه نه و جوره هه لپه ستانه ش نه توانین بیان که یه
به یادگاریکی وا که نه و کاته شوومه مان بیر نه خاته وه ، وه هه ر
له و هه لپیسته شا که یادی نه و کاته دیلی به نه که یه وه و ئیستا به

نازادی خومان نه بینین نه بیته هوی هه ناسه یه کی حه وانه وه که به دهم
هه ناسه که وه نو خه یه کی نازادی بیرو باوه رمان له دهم دهر نه چیت
و هانمان نه دا بو پاراستنی نازادی یه که مان تاوه کو جاری کی تر
نه که وینه وه نه وه دوره پیسه ی که دیمان .

له بهر نه وه پیویسته نه و شتانه ی له و دوره دا هاتوه ته بهر ههم
نه مرو بخریته پیش چاو ، که واته تکا له خوینده وه
خوشه ویسته کان نه کم به هیچ جور یکی تر بهروردی هه له بهرسته کانم
نه کهن . . . وه مه به ستم له و بهروردهش نه وه یه که له دوری
پیشووی بو گه نا هه موو کوردیک که ههستی به خوی کردنی مرویه
و خه بات کردنی کردنی به پیویستی یه کی پیروز له سهر شانی له
بهر بهر کافی نیم پر یالزم و به کری گیراوه کانیا . وه به هه موو تینیکی یه وه
تیکوشاوه بو له ناو بردنی رژیم پاشایه قی بو گهن . . . وه نه گهر
له و دوره ماف خوراوی یه دا هه رکهس له شاعیر و نووسه ره کافی
کورد ته نیا له باره ی کوردو کوردستانه وه نووسیتیمان مافی وایه
خوینده واران هه ست بهرزی لیان نه گرن ، چونکه نه گهر
بهراوردیکی دانانی حیلنی به غدا و هه لویستی کوردمان بگردایه زور
جوان بومان روون نه بوه وه و بوه ته وه که زورترین له بهر له ناو
بردنی نه ته وه و ناوی کورد پیک هاتبوو ، جگه له هیلانهای شهر و

نازاوه نانهوه له جیهانا . . وه شایهتی ئەم ووتە یەشم ووتاره
دوو رو در یژه کدی سالی (۹۵۶) ی نوری سه عیدی گور به گوره . .
وه ههروه ها نه گهر له پیک هینانی (یهك گرتی هاشمی) بی فەرر
بیرمان بگردایه وه و سهیرمان بگردایه و یاسا که یانمان ئەم دیوه
و دیو بگردایه له کووله کدی ته ریشا باسی کوردیان نه کردوه . .
ئینجا له بهر ئەوه که ماف و ناوی کورد کهس دانایا نه ئەنا و
بو له ناو بردنی ههولیان ئەدا . . هه موو یه کیکیش له کورده واری
که ههستی به وه کرد، به هه موو تینیکی یه وه هه ولی ئەدا که نه ته وه ی
کورد له و پینج کو چکه ی شهر و زورداری (حیلانی به خدا) و
یهك گرتی هاشمی (اتحادی عه ره بی) و ژیر دهستی، نیم پریالزی
جیا کاته وه .

ئینجا ئەو هه لویستان جگه له پتر تر زورداری و پیلانی زولم
گیرانی ناو خوی عیراق له دهوری پیشووا ، بو هه موو لایه کی
دهر ئەخات که ههر چی ووترا بیت و نووسرا بیت به هه موو
جوریک له سه ر کورد و کوردستان هیشتا ههر که م بوه و که همیشه .
به لام ئەمرو هه موو کوردیک به هه موو دهروونی یه وه به ختیاره
به جه مهوری یه ته خوشه ویسته که ی و خوی به پیشمه رگه ی ئەزانیت
وه زور به ختیاره که دهستی برا عه ره به کانی گرتوه و له ژیر

بهار و گولزار

رو بهاره بولبول نه خوینی
دل به به روشه نه هینی

ان به به کجار بوه سهوزو سوور
سامم نه کهن که نیرهو چنوور
به گول^۷ رازوه
به سینهی باوه

دل^۷ نهوه موو شادی و خوشی به
او کوردانا هر رو و خوشی به
جه^۷ ژنی نه وروزه
وجه^۷ نه پروزه

نکه خوشترین له روزی ساله
نت شوینی گوله و پرچی هه لاله
بویه روو خوشن
سه موزی نه پوشن

موو کچو کور دل^۷ پر تاوازه
به کم روزا گشت په رده وازه
بو روزی بههار
بو گول^۷ و گولزار

نیشتمان

نیشتمان ههرتوی ناواق ژینم

توی هیزی نهژنوو دهلی بی تینم

بهلام داخهکم من له تو دوورم

وا بوت کویر نه بی چاوی پر نوورم

ناخ خوزگه ئیستا به چه پله ریزان

له سهر گیای سهوزت تیرخوم نه گهوزان

نه مروانی به سهر چیاو دولو دهشت

تیر له گولاتتا به سهیران و گهشت

نه منوشی ههوای بون خوشی پاکت

بونمه کرد تاقه گولهی تاک تاکت

ئیتز نه وکاته روحم دهرچوایه

چهن خوشبوو له سهر نهو سهوزه گیایه

پیشوکی توبو له گهل گولالت

وه نهوشه و چیمین پرچی هه لالت

له سهر تهرمه کم په لسکیان نه په خشان

گورم له سهر تو زهوی نه نه خشان

مردنی واخوش به ختی کهس نانی

له ناو نیشتمان گیان به ره للابی

بو کورد

گوی بیك كه بانگی كوردی پیا نه دری

ته نیا نه وه بی خوی قوت راگری

دهك یاخوا كه ربو له بنا بیری

نهو تا کلاشه

بو برین باشه

به لام گهر گوی بیك به خوشی و شادی

وه رگری دهنگی به رزی نازادی

خوی شل کا، بیه . . نه عره تهی مادی

نهو گوی به خوش بی

ژیانی نوش بی

* * *

دهنگی كه بو کورد بانگهواز نه کا

داوای نازادی و سه ر فراز نه کا

هاواری دهردی هه موو رازنه کا

دهك خوا بی بیری

هیچ کات نه چری

ه تو دوورم
ی پر نوورم

دولو دهشت
ان و گهشت

هم ده چوایه
و سهوزه گیایه

ان نه په خشان
ی نه نه خشان

بهلام گهر دهنگی بهی ترسو لهرز
خوی لی هه لبری بی کولدان ، نه بهز
رابفرینی دوزمن وهك مه گهز

بژی نهو دهنگه

که نه لی زهنگه

* * *

سه ریک به به رزی قنچ رانه وهستی

به هه موو میشکی کورد نه په رستی

هه میشه که چی و نه توانی ههستی

بشکی ، پیژی

خوینی برژی

بهلام گهر سه ری بهی بهراورد

چه له مهی هوزی لیک باته وه وورد

بوکس نه نهوی وه کو سه ری گورد

بژی نهو سه ره

بو لهش رابه ره

* * *

هشی که بو کورد نهژی و نهمری
هک لاکی توپیو بو گووفهک (۱) بری
هوهش ناهینی سهگ وهری گری

بمیری نهو لهشسه
نهمانی بهشسه

دهنگه

زهنگه

بهلام گهر لهشی بهروژو بهشهو
ههولی گهلی بی ، بیووچان و خهو
ناوی خوی بی لهشیکی نهسرهو

نهو لهشه شادی
وهک مهل نازادی

پیشی

برژی

* * *

دهستی کهداری ناوات نهچینی
یهخهی زورداران رانهوشینی
به بازوو مافی گهلی نهسینی

برزی ، بیری
ووردو خاش کری

سهسره

رابهره

(۱) گووفهک = دهوروپشتی ههولیر به کاری نههینن له قسه کردنا ،
به شیوهی سلجانی پی نه لین « سهرانگوبلک » .

بهلام گهردهستی وهك دستى پلنك
دهربینی جهرگی زورداران بهچنگ
له خوینی دلا سووربدا پرشننگ

بژی نهو دسته

مایه سهر بهسته

* * *

سنگی پیش مهرگهی کوردهوار نهبی
قه لغانی بومپای گوپکه دار نهبی
همه لاتی به رهو لای زوردار نهبی

دهبا تیک شکی

پهراسوی بشکی

بهلام گهر سنگی لهخوی نهترسی

له گوللهو توپو رهشاش نهپرسی

سهولینی مافی گهلی برهخسی

نهو سنگم نهوی

به لای لیم کهوی

بو و لاتمن

وہ تہن تہوای بووم دہردہ دار
بو بہختی رہشت پیشہم بوہ بہزار
چونکہ لہو ساوہی ہاتوومہ دیار

ہەر ژیر چہ پوکہی دہستی بیگانہی
بہ سترای داوی فیل و جانانہی
گیرودهی بہندی مہکر و بہانہی

بہلام ہیچ کاتیک خہتات ناگرین
نیمہی بی دہروون ہہست و ہر ناگرین
بزائین لہ شیمان ساغہ یان یرین

چونکہ لہ سہدا نیوہ خوالوین
ہەر بو پارہ و مال چاو نالو و بالوین
نازائین سواری کہری بی بالوین

ہەر کاتی کوا ہہ اپتیزیسی
سہرہو خوار قہلہ مبارمان پی دینی
لہ سہر تہوقی سہر تہمان رمینی

تہو دہستہ
سہر بہستہ

تیک شکی
وی بشکی

سنگم تہوی
لیم کہوی

پیوسته که تو دایکی همووانی
بگریته باووش رولهی جانانی
دهرکی نهوانهی نانی به نانی

له نیمه نه خون بو پیای نامهرد
حز نه کن به شمان بی به ناهی سهرد
خویشیان گیرفانیان پر بکن له زهرد

نهوانه هیچ کات رولهی تو نابن
دهلالی خه لکی به هیچ تیر نابن
دهک خوی گوره روو له فه نابن

به لام خوا بیکا خومان هه لته کین
کالا به پیچین کوتهن دهس به دهین
هه تا کو زوردار له تو دهر نه کین

به لین بی هه تا له ژیا نا ماوم
به دوی دوزمتتا تهواو کم راوم
تا خوینی خویان له دم نه ساوم

هاتا کو مردن ههر توی تامانجم
توی بنچینه و جهرگ پادشاو تانجم
له جوی (عوزیری) و هموو کرمانجم

هه مووانی
جانانی
ه نانی

گوردوم

پیست و گوشت و یسقا نه کم
خوین و دهماری گیانه کم
هوش و بیر و گشت نامانجم
له گهل ماوهی ژیا نه کم

* * *

ناویان به کوردی تراوه
یهك ناواتیان تیا فیژراوه
تهویش په رستی کورده
به بنچینه م سپیرراوه

* * *

هه تا ته لیم تهوا مردم
به رهو دوا یانه یان بر دم
گشت ته ندامم هاوار ته کات
له ناو گوریشا هر کوردوم

نابین
تیر نابین
له فنه نابین

یا نا ماوم
م راوم
ته ساوم

چاوه روانم

چهنده چاوهروانی له یلم
تا سوکنا بی دهی که یلم
تا نهو چاوهی چاوهروان بوو
یا نهو روحی که رهوان بوو
یان نهو گرهی ناو دهروونم
تا فینک بی سبی مهفتوونم
بهلام زور وا خه یالم کرد
تههاته ریم چهلمه و گرد
ههروهاش ناواتم ههرما
تا فلهک کهوتوومه سهما
نهگمر ههزار کوسپ له ری بی
ههزار زورداریش بیته ری
چونکه من له نهوهی کوردم
گهر بیته ریم ههزار مردم

که روخساری بینمه ههروان
پهیمانی کون بژیته نهو روحی
بینیت چارهی شیرینیت خو
بژیته تهوه به بینیت هالی ر
بینته شهالی به یان کالوکی
ناهیکی بی گیان بو زیان خیرا
هیچیانی بو نههاته دو
تهکهوتمه ناو تهیمانی زیان
چاوهروانی یهک بینیت
تا ماوهم باقی بت بینیت
من ههر به تهمای ناواتم
تنجا باشتر به تهمای
وهک کورد کولدانم بونی
تنجا تهلیم تهوهچی به

کاروانی کورد

مانگه شهوبی له رووی جیهان
 له ژیر پیدا ناگری و وچان
 و و لاخ هه موو نه کهن جولان
 و و رده و و رده له دوا ی کاروان
 ماوه نه بری به له نگه ی شان
 تا نه گاته نامانج ناسان

ببینم و کاروان نه روا به یان
 بزیه نمه و بخرمه ی زیخ و چهوی کویستان
 شیرینیت خوشتره له سهه که مان
 به بینیی هاله ی ریوار به وینه ی شوان
 به گالوکی دار به رووی جوان
 به یان خیرای نه دا ته کان

ئیستاش کورد وه کو کاروانه
 له گشت لایهک بی و وچانه
 به دهستی زولمی بیگانه
 لی تیک چوه گهل و لانه

ته ی کوردستانی پیروزی ره نگین
 پر له گولزای نازادی نه خشین
 په یمان بی گیان و لهش و هه ناوم
 به خته له ریتا هه تا کو ماوم
 نه گهر مردیشم ههر له شسم نه روا
 روح هه میشه یادی تو نه کا

پیشمی هدمیشم

شهوگار گیف نهخوم وهك ماری زامدار
دهرده و گیومه دا تل نهخوم جار جار
سهر له سهر سهرین ناگریت قهرار
ههر بو سهر زهوی بهر نه بیته خوار
نالین و دهر د و فرمیسك و هاوار
تاخ و ئوف و رو به زوری تهغار
له سهر سینمه ما گیر بوون بی چار
نهخه نه پیستی مردووی دهر له شار
زووخاو به لیوما ، تك ، تك دیته خوار
بو سهر جی نووستن رهش وهك قیری تار
کومه له نه بییت ، به دلوب ههزار
منیش به بی هوش بی هیز دهرده دار
له سهر زووخاو و خول و بهرد و دار
تل نهدهم روحم ناوی به یه کجار
ههر خوا خوامه زوو بروات شهوگار

روژ زوو دهرکهوی به تیشکی نازدار
بهلام که کاتی روژ هاته دیدار
هممدیسان نوقره م نی به وه کو مار
هر دهم بو جی ییک نهروم بی هوشیار
خویشم نازانم نه چم بو کام دیار
یان چ جیگایک نه کم به هاوار
هممدیس خوا خوامه روژ بکات فیرار
تاریکی شهو بی تا بگرم که نار
بجوینمه وه له شسی بی تیمار
تل نه دهم بو گشت لایک چه وتو لار
هه تا به یانی دل تنگ و غه مبار
هر هاوار نه کم نه لیم کردگار
تیر بهس نه بی نه شکه نجه و جه خار ؟
هه تا کی دووریم له وولات و یار ؟
بو نهوان وه خته بیم به بالدار
شیواو و رهنگ زهر د بی هیز و بیمار
خوشی ناپینم دوورم له بهختیار
دل تنگ و زویر مات و بی کردار

یان نزیکم که یان مردن سهد جار
یا خود بکوزه به بی قین و قار
وه یان بیسه نزولهی دلدار
سکالای غه‌ریب دهر به‌دهر هزار
چونکه واشیت بووم بو ناو کورده‌وار
بو دیداری له‌یل براو کس و کار
ئیتر به‌سیه‌تی فه‌له‌کی غدار ا
له‌وه زیاتر مه‌مه‌ده‌ری تازار

ته‌ری هو چه‌قل بو وه‌ها کزی ؟
به‌سه‌ری حیزتا هاتووی بو دزی ا
به‌لام هدی بی فه‌ر ته‌و ده‌وره‌ رونی
مافی کورد بخوی به‌سه‌ر به‌خوی
چونکه کورد هه‌ستی ته‌واو به‌خوی کرد
دوژمن و مافی ناسی ده‌ستو برد
هیچ کس ناتوانی ئیتر له‌ مه‌ولا
ماف و بافتانی کوردستان بخوا
هاتا‌کو زووه‌ لاچو له‌ به‌ر چاو
تا نهمان کردووی به‌ قوچی گلاو

کورد و کوردستان

کورد :

هو دایکی بهرز و ناوای گیانم

دایکی شیرانی ئیستا و جارام

دایکی دلسوزی باو کو باپیرم

هیزی سه پان و رهنجبه ر و میرم

نوری بینایی و هیزی نهژنومان

کزه ی جگهر و دله ی پر سومان

تو و خوا بو وه هارهش و شین پوشی؟

بو وا خه فهت و گریان نه نوشی ؟

ئایا چی بووه و چیت لی قهوماوه؟

بو وا یه کجاری رهنگت نهماوه؟

ئیمه هه تا کو دوا توزی له شمان

ئیسکو پروسکو چاوو که لله شمان

خوینی ناو لهش و شیرینی گیانمان
لهزتی دنیا و مال و منالمان

له پیناوتا بهخته تا ماوین
بو سه ربهستی تو وها داماوین

جا توو فرمیسی و هکو بارانت
توو و مهرگی کورپه کوچ کردوه کانت

بو واهه همیشه مهلول و پهستی ؟
چی وادلی توی خسته شکستی ؟

کوردستان :

روله مه پرسه بوچی شین پوشم
یان بو هه همیشه نازار نه نوشم

هه مووی بو تویه رولهی شیرینم
وهها به جاری نه ماوه تینم

له کاتی گه نجیم رولهی شیرم بوو
دوژمن ترسین و دهنگ دلیرم بوو

ترسی و لهرزینیان له رهشاش نه بوو
چاوینان له پارهو له شاباش نه بوو

له ههر کهس تیزی بوومایه دلگیر
لهت له تیان نه کرد به وینهی ههنجیر

له پیناوما تا دوا جووله یان
بو خوو ئافرهت و کورپه و روله یان

خویان بهخت کردنی درو و پهستی
بویان ئوخواستم روژی سهه بهستی

منیش تا مردن ههر وان له یادم
میژووی نهوانه که پی دلشادم

بهلام نهی روله . . بینه سهه ئیستا

پیرو لی کهوته و هیچ هیزم نهما

چونکه سهه نهکم وا رولهی خومه
من بو بهرزی نهو نالین و رومه

کهچی به دزی ، له چکی له دهسمال

یاچی دهسکهوی لهشتی ناومال

نهچی نهی فروش به بیگانه کان

بو گیلاندنی پارووی چهور و نان

بهلام نهوانه دوژمن پهستن

به چلکاو خوری دهرمالان مهستن

ماوین
ما داموین

و پهستی ؟
شکستی ؟

ی شیرینم
تینم

اش نه بوو
ش نه بوو

منیش نه فرتم گشت لی کردوون

وههای دانه نیم کهوا مردوون

به کاکه لقی ، هه موو سهر خوشن

جگه له دزیش زمان نه فروشن

نه لین کهی نیمه کوردمان ناسیوه ؟

میزه رو کلاش !؟. قهت نه مان دیوه !

نیستا کهش کهوا ههر نه نالینیم

جی پی له قه کهی نه وان نه بینیم

به لام نهی روله نیوش وه کو من

نه وانه ، بجه نه ریزه کهی دوزمن

ناواتی گیانم نیوهن که ماون

نیوهن که بو من گلینهی چاون

هه ول بهن کهوا سهر به ست و شاد بن

وهك شیری بیشه نازا و نازاد بن

خوله میشی ناو تا گردانه تان

مه گور نه وه با با سترمه ی ران

کورد :

دایه گیان ووتت وهك نه خشی به زده

به لام بو وهها ناخت پر ده رده ؟

نهووی که نه لیت ، هیچ خه مت نه بی

یه کهم نه چیری شورشان نه بی

چونکه هه ره وه کو سوینان بو خواردی

هه تا نه گهینه روزی نازادی

چاومان وه نه روزی ناکه ویته سه ره

هه ره نه بی دوژمن ده ره په ریته ده ره

کوردستان :

ته مهن دریز بن بو دایک و هوزتان

پیوژیننه وه یانه ی پیروزتان

هه ره چاوه روانم چاوم هه هینم

ئیوه له دهورم نازاد بینیم

منیش سه ره له نوی نه موه به جوان

نه چمه وه دوخی جاره کی جارن

که بینیم ئیوه خه نده ی به ختیار ی

بومن نه هین به یادگاری

له گهل گوزه له خوینی نازادی

که یادگاره بو میژووی مادی

ولاسیت

کاتی کوچمه وهره سهرینم
چونکه توی تاقه گول نازه نینم
پیش تهوی بمرم به نامرادی
توو خوا گیانه کم تهواو که شینم
بملاوینسهوه به تاوازهی دل
ههل ریژه گریه و دهردی پیشینم
به پرچی جوانت باوه شینم که
پیش تهوی دهرچی روحی شیرینم
وهسیت بی گیانه که روحم دهرچوو
بردمیانه یانهی چولی دیرینم
وهره سهر گورم ههر روزی جاری
دانشه له لای کیلی ژوورینم
ههر که سی رابورد پرسپاری لیت کرد
بی بو خاوهن یانه بی تینم
بنووسه له سهر کیلی ژوورسهرم

مهلی هیچ نی یه بو دهست نووسینم
 فرمیسی چاوت بکه به دهست نووس
 بنووسه بو گهل له ناو چوو ژینم
 چونکه لیم دووره نیشتمانه کم
 ده میکه شیوهی هوزم نالینم
 جا له بهر دووری گهلی کورده وار
 وا گور بوو ته جیگای نهرمینم
 هه تا کو نهیم به خولی وورده
 ههر بو رولهی کورد نابری نالینم
 تنجا گیانه کم توش وه کو من به
 قهت نهلی بوتو وا ماته مینم
 نیشتمان و گهل . . بیان په رسته
 بلی بو دوژمن نه نیرم قینم
 خوشه ویستی به کم بو نیشتمانه
 هه تا کو کاتی لهش نهرزینم
 خوم بهخت نه کم بو هوز و گهل
 نهو کاته مافی دلدار نه سینم

دالته = ۱۰۰/۱۰۰

نازه نینم
 شینم
 پیشینم
 شیرینم
 بیرینم
 نوورینم
 تینم

به هوی کاره سانه جهر گ بره کدی سلیمانی به وه

ئدی فدلەك بو چی ??

م ۱۹۵۸/۱۰/۱۹

دهمهو چیشته نگاو له دوای به یانی

ئه مپیست ئه یان ووت ئه ری نازانی ؟

دوینی له باکوور (۱) لافاو ههلساوه

شاری سلیمانی تهواو تیک داوه !

بو ههر کوی ته چووم ههرا بلاو بوو

ههر سلیمانی باسی له ناو بوو

ئه گه یشتمه ههر کس پیم نه ووت : برا

چی به ئه و باسه وا بوه ته ههرا ؟

ئه ی ووت : نازانی شاری کوردهکان

کریوه و تهرزه کردووینه ویران ؟

ئه لین چهندهها کس لی خنکاوه

به دهها خانووی تیاذا رووخواوه

---

(۱) باکوور = شیال

که بیستم وه کو جهرگم بیته خوار
خوشی و پیکه نین لیم گوران بهزار

نه مجاره به رهو شاری سلیمانی

که و تمه سکالا به دل په نهانی

و وتم : تو جیگای بهرزی کوردانی

تو بلی راست بی ، نه لین ویرانی ؟

چاران همه همیشه له خهرو و خواردن

له خوشی و شادی وقسه و رابواردن

ناخم نه کیشا نه م ووت دوو ساله

سلیمانیم نه دی و جهرگم زووخاله

ناخو نیستا که رازا بیته وه ؟

وه کو گولاله نه خشا بیته وه ؟

که چی بو مزدهی هه ناوی بوریان

نه م هه واله م بیست کردی په ریشان

کهوا به جووته فهلهک و زه مان

به دهستی پیسیان جهرگمیان هه لقرچان

کوشکی خه یالیان ته و او رووخاندم

شادی و خه نده یان له لیو فراندم

له
وا
نهى فلهك چهرخت تهر و تووتاي

وهك دوم شيتالت بو ره شهابي

وهك سوالكردايم سهر كزو مات بي

برسي و ره نجهروو لاواز و لات بي

نهو تهخت و بهختهي كه شانازيته

هوي سهما و بهزم و رمان بازيته

ههلوهشي وهكو كورتاني دهجال

هر روزهي كهريك بيكاتنه جهوال

كي
نهو پيچكهي كهوا سوورت بي نهدا

بهره و وولات و گهلانت نهبا

پاره پاره بيت چهپهرهكاني

بو نهوهي تهواو نهكا سوورداني

نايهل
ري
پيسم بلي نهري كافري بي فهر

وهكو پشيلهي سهرانگويلك گهر

چون سليمانيت كرد به نيشانه

پلارت تي گرت بي بهزهي يانه

هر وهكو گورگي پيسي ناوزهبن

دهي گلاوت له كوردستان ژهن

لہم سہر زہمینہ شاره‌زا نہ بووی ؟

وا بہرہو شاری سلیمانی چووی ؟

ہہی بی فہر توزی رحمت بیوایہ

کارہساتی وات تیا نہ کردایہ

تہو گشت منالہ بہرمہ مکانانہ

تہو کیش و کچہ خہ تو خالانہ

تہو گہنج و پیاو و مروث و ژنہ

تہو ہہموو رولہ و کورپہ خرپنہ

کی تاوانکارہ کی وہا تہمری ؟

بی فہر کی گوناہی تہوان ہہلئہ گری ؟

ہہی دلرہقی پیس گولی پر لہ قین

بو جہان بوویتہ چہلمہ و نالین

نایہلیت یہ کی توزی بخہوی (۱)

ری نادہی گہلی توزی سہرکہوی

پہ تہکھی دستت ہہی بی باری پیس

لوول تہخوا وینہی تہلہ قہی گوریس

(۱) مہ بہسم حوانہ وہیہ .

بو نهوهی گه لان بجه یته سه ما

کاتیکت زانی توسقالت نه ما

لی پشت دیاری بی هه تا کو ئیسته

کهس نه یقوانیوه مافی کورد بخوا

ههر چون بی چاوت به زور دهر دینین

گهر برواش نا کهی دوا بی نهی بینین

به لیسیم داوه و وا پیت نه ییژم

دوا تنوکی خوینم بو کورد نه ییژم

نهک من به نه نیا ملوینان وهک من

خو بهخت کدرن تا کانی مردن

جا خاکت به سهر بو وات له خوت کرد

تو یشو مام ریوی نهو باو که تان مرد

که وا بهرام بهر گه لی کورده وار

ههژکی کاکستان ، بکیلی کوسار

بلیسهی خه بات هه تا هه تایه

نا کوژ یته وه و له گهش ترایه

نهو که سه ش له ری خوش کردنی نهوا

سه ری نایه وه . . له مردن نایه

مانگ و کوردستان

ئەي مانگ توو بېتو گه وره يي په زدان
توو شهوقى جوانى گونا بي گهردان
توو شيوهى جوانيت كه له سهر كهلى
روون ئەكەيتەوه دلى پر دهردان
وا ئىستا بهرامبهرم ئەدره وشى
له سهر كام جيگاي له ناوچهى كوردان ؟
كام زيگات كردوه بهرى رهوقى خوت
كام جى يارته له شوين و ههردان ؟
كهوا له شهوقى چواردهييت ئەخا
ئەتهينته ريز لاواز و زهردان
گشت روژى بهرهو كهى ئەنوينا
ههتا ويل ئەبي وينهى سهر گهردان
به وينهى دهزوو بارىك ئەبي رووت
چاو ئەگيرن بوت له جى بولندان

کس به دیت ناکات چونکه تو او هی
نه تماوه شوقی گر له دل بهردان
تهویش دیاری یه وینه به کی جوان
له کوردستانی شوینی نه بهردان
وهها خستوویتی به بی پهلو پو
تهوساش به ته مای بچیوه سهردان

باران و دوژمن کریوه ته کهن
هاشاو آیان بو کوردستان ته بهن
به لام ره شه بای نیشتمانی خوا
ته وهوره ره شه خیرا لا ته با
روژیش له ناسو سهر دینسته دهر
دوژمنیش بیچار خوی ته چیته دهر
به یاری تهر بوویش ووشک ته بیته وه
به فری زورداریش خوی ته تو بیته وه

دوا خوا حافیزی

وا به جیت دیلم گیانه کهم نازیز
نمه دوا جارمه ته لیم خوا حافیز
چونکه به ناهق دلت شکاندم
گشت خوشی و شادیت له دهست فراندم
دلت به جاری پر کرد له نازار
له جی پیکنین هر گریه مهو زار
به لیت دای کوا هر دووکان
تامردن به کان خوش بووی به گیان
که چی بو دوا بی وفا دهر چووی
وهام نه زانی که بی به لین بووی
وهک خهلوز دلت رهش کرد له سنگما
روچی بی چارهت دهر کرد له چنگما
ووت بدهری بو یادگاری
هه لیان نه گرم به وینهی دیاری

دوای نهوه هه موو نه ندانه ککام

له لای من نه مان نه روح نه گیانم

هه موویانت کرد به به شداری خوت

دهستو پیم ما بوو به شیان بوو به کوت

که چی به بی هو هه مووت فری دان

له خوا نه ترسای بی دل و ویژدان ؟

هه به شهی زای بوو به هاو به شی

له شیش بیچاره به به ختی ره شی

وه کو دیرانه ناواری هه رده

خوشی نایینی هاوولی ده رده

خوای دلدارانیش خوی ههق ستینه

باش ناگاداره بهم بگره و بینه

که واته نه روم خوات له گهل ، نهی گیان

ناخو چه نه دهی تر نه خه یته زیندان

به وینهی منی هه ژاری کلول

له جیاتی باخچه نه یانخه یته چول

نیتز گیانه کم به بی گفتو گو

لهوه زیاتر له سهری مهرو

نه مجاش خوا حافیز جادووی بی په یمان

دوا خوا حافیزیت لی بی هه مدیسان

تیکوشهر

ریگهی تیکوشان ری ی نه به زانه

ری ی پانهوان و نازاو مهردانه

هر کسی ملی نهو ریگایهی گرت

لاپهری میزووی نه م نیشتهانه

وه های دائه نی نامری و نهژی

که میزووی ژینی هر تیکوشانه

تیکوشهر نه گهر هاتو بی شمری

مردنی نی به هر وهك چارانه

که نهژیا و ههول و تهقه لای نه دا

نیستاش وهك نهوسا هر قاره مانه

من فیدام

شهرته تاكو دوا هه ناسم من فیدام
تاكو يهك توز هیز بمینی له هه نام
من فیدام به خوین و گیان و به نه ندام

من فیدام . . من فیدام

من فیدای تهه خاکه جوانه ی وه تهه
به فیدای توزی خولی بی گشت تهه
ژیانم ناوی هه تا هه قی نه سهه

من فیدام . . من فیدام

مردنه لام گهر ئیستهماری بوگهن
پی بخاته سهه توزی خاکی وه تهه
تهه یکوژم یان نامهوی ژینی به پهن

من فیدام . . من فیدام

فیدا کاریش حه یفه سه ر دا نه وینی
موخانبه هه ق گه لی نه سینی
نه ق پر به ده م بی و بنرکینی

من فیدام . . من فیدام

وا هه مدیسان ته یلیمه وه من فیدام
ته گهر له پیناوی گه لانی برام ؟
کوشتم وه ک قوچی قوربانیه لام

من فیدام . . من فیدام

ته ی کورد نالینی هه ناو و جه رگم
خیزه ی سه ر سگی نزیك له مهرگم
ناخ و ئوف روی دله ی پر ده ردم
ژاتی ده روون و هه ناسه ی سه ردم
هه مووی بو تو یه ، شیرین تر له گیان !
چونکه به بی تو نامه وی ژیان
هه میشه وه کو ده رویشی ده وران
حه ی کوردستانمه تا ته چمه قه بران

فیدام

فیدام

فیدام

له دواى كاره سانه كهى سليمانى

بهختى كورد

بهختى كورد تاريكو توونه نايه ته دهفتهر خواسه كهى
وهكو هزار و يهك شهوه دور و دريژه باسه كهى
تهى لاو و پير و كيژولهى نه م كانه بهد بهخت و شوومه
لاپهره مىژوو بگهري گهر نيشتمانى و راس نه كهى

* * *

ديته بهر چاوت چه ندها قورت و خوشى و جهنگو ههرا
چهن نازادى و نهره شيرى و چهن زهليلى و چهن نيافته را
لهو ساوه ههر دم به جورى نازارى زينان چه شتوه
هه تا نيستا ههر تهى چيژين هوشمان نه هاتوه به بهرا

* * *

فلهك ياريمان پي نه كا و نه مانخاته خواس و باس
ههر دم به جورى ، بووينه ته گيسگه كهى هه ياسى خاس
دهى شادى و دهى گرين ، دهى ههراو دهى نه سرين
به وهش وازمان لى ناهينى خوى لى گر تووينه ته هه لاس

* * *

بهلام سوار نهو سوار چاکهیه که کول نادا له مهیانا
هر چهن براکهی بینی له خوین و قولپهی گریانا
نیستاش نیمه له مهیانی جهنگو زوراناین له گهل ژین
پیویسته هر سرکهوین و پیمان بلین هوزی دانا

* * *

هیچ بهوه دل سارد نه بن که ره هیلوه و تهرزه و باران
نیوه مانی خسته چولی به بی یانه له کوساران
گهر راست نه کن دهستیان بگرن له خواردن و دهره تانا
یاریده یان بهن پر به دل تا دینهوه دوخی جاران

* * *

گریانم بویان دیت پر به دل که رولهی کوردو وهابن
نهک هر من به تنیا بگریم پیویسته نیوهش هر و ابن
چونکه وهکو نه لین ، نه گهر برا له پشتی برایی . ا
کهواته نیمهیش هر براین یهک گرن و دلنیا بن

* * *

یهک گرته نامانجیان نهی هاوخوینی شیرینانم
قهزای هموو کوردستان و کورد بکهوی له گشت گیانم
که واته به هموو جوری یاریدهی لی قهوماوان
پیویستی سهر شانمانه و بو نهوان پهریشانم

کوشکی خدیال

پیش‌گه‌شده به هاوریم هه‌له‌ت

ژیان، چه‌نده‌ها روژ و مانگ و سال

دروستم نه‌کرد کوشک به خدیال

که‌وا ههر نه‌بیت روژی بتیمنم

که‌م‌کا فرمیسکی چاوی بی تینم

چاو له به‌رام‌بهر بو چاو بروانی

له‌شیش له‌رزه‌ی بی و له‌ره نه‌توانی

دلش کوته‌ی بی به سکالوه

ده‌روونیش قرچه‌ی ههر له په‌ناوه

جگهر و هه‌ناو دابخورپینیت

تا خوشه‌ویستی پهره بسینیت

بیچگه له‌وانه پرچی قه‌ترانیت

روومه‌تی سووری سیوی یه‌زدانیت

لیوی شیرینی نالی هه‌نگوینیت

چاوی خوماری پر له نه‌فسوونیت

هەر يەك بە جوری ئازارم بدەن

رەحەتی و خوشی ھەناوم بێن

بەلام داخەكەم ئەمە خەيالە

چونكە تو دووری ووتەم بە تالە

بەلام ئاواتم ھەتا دواي ژيان

ببینی تویە ئەي روحی رەوان

کە چی ئیستا کە خەيال بە خەلات

«ژيان، دینیته بەر دەستی «ئاوات»

بو ئەوێ کەوا هوش ھەر بلاو بی

ناوی تو لە جی ی ویرد و سەلاو بی

بەلام بە خەيال پشتم نا بەستم

ئەبی بی ووچان ناچار خوم ھەستم

گەر لە پیناوتا پارچەم بوو بە دوو

ئەبیت بتمینم وەك جاری پیشوو

۱۹۵۷/۱۱/۱۱

ھەلمەت

بتمینم

تینم

کالاو

پەناو

ترانیت

دانیت

بو کوچ کردوه کرم

تازیز واهامه سهر سهرینه کت
هاتمه سهر گوره خول ره نگیسه کت
بو نهوهی تهواو بگم شینه کت
ماچ نه کم کیله گول نه خشینه کت
دیته پیش چاوم رووه شیرینه کت

نه لاییم نه گریم به هاوار و رو
دهنگی زایه لم نه گاته لای کو
جهرگی بوریا تم پر بووه له سو
سووتاوو دلم به کله و پشکو
بو تو گیانه کم کوچ کردووی نه مرو

کوچه کت بردی گشت شادمانیم
نیستا دیوانه و کالیوه و فانیم
کس ره حم ناکت به دل بوریا نیم
به خوینی چاوی وهک ناوی کانیم
به خسته یی یه تو به پهریشانیم

شهرته هه تا کو نه مین بو لات
هه ناو به ره و تو سکالا بکات
روحیش بیته یاساول گشت کات
له دواى تو دلم نوکهرى نه کات
ته نیا بو گهلم خوی بهخت نه کات

چونکه چون خوشه ویستیت نه زانی
به ناشکرانی یان به په نهانی
که واه نه تهرست به دل نیانی
هه روا پیویسته بوم نیشتهستانی
که خوم بگیرم بوی وهك قوربانی

چونکه هزاران وه کو تو و نه من
له کیچ و له کور له پیاو و له ژن
که ههر به هیوای نیشتهمان نه بن
بو نه و تامانجه کومهل نه بهستن
منیش له دهستم ده رچو و توی مهزن

پیوسته بونی دلداری پر سوز
بکم به خوشه‌ویستی له بو هوز
تیر نه‌هینم ناوی دلداری دوز
نیشتمان بکم به هیوای پیروز
شوق بداته‌وه وه‌ک‌گری نه‌وروز

وهرن سه‌یرکن دنیای بی وفا
وه‌کو سینه‌ما خوی پیشان نه‌دا
له منالی‌یه‌وه بو کاتی لای
له گه‌نجی‌یه‌قی‌یه‌وه بو پیری و خای
له پیریشه‌وه بو ناو خاک و خول
بو ناو گوری ته‌نگ ژوورویانه‌ی چول
که واته دنیا وه‌ک پیچکه وایه
هر جار لایه‌کی وا له حه‌وایه

گولی نازادی خواهان

نهى گولى دهستی نازادی خواهان
ناواتی بهرزی وولات و گهلان

تو که هوی بهرزی هموو و جهانی
هوی خوین رشتی نهره شیرانی

دروشتی بو گهل و یه کیستی
چه کی بهرامبهر زولم و زوریهتی

روشن که ره وهی ناسوی وولاتی
نیشانهای بهرزی ووشهی خهباتی

له هموو جی بیک په نا بو تویه
بو بونیکی تو هاوار و رویه

روویه کم تیکه با به ناسه کرا
له گهلنا بدویم ، نهی تاقه هیوا

بوچی نیستاکه دوری له کوردان
همولت بو نه دهن نهی هیزی زیان

کوردستان بیزوی به تامه ز رویه

تهو تامه ز رویهش بونیکی تویه

ته نیا بهو بونهت له جیگای گولی

چه پکه گولالهی کورد هه له قولی

که ههر په لیکه به خوینی کوردان

سوور و رهنگینه به هی شه هیدان

ئنجنا تکایه ته نیا بو دیاری

خونچت بنیره بو یادگاری

تا کو له گومی خوینا بئیشترین

به لاشه دهوری بکهین به پهرژین

هه تا به زووی دهم بکاتهوه

په لك سوور له دوور شهق بداتهوه

ئهوسا ئاواتی ئازاد خواهی کورد

دینیتسه دیدار خیرا دهستو برد

ئه مجاره ئه لین گه یشتینه ئاوات

کوردینه خوتان بکهن به خهلات

بو په لکی گولی جوانی سهر بهستی

که نیمه ی دهر کرد له بت په رستی

ژیانی ههژار

یهزدان ههچ کهسی نه خه یتنه ناتاج
ههر که ههژار بوو نایمینی رهواج
له لای هه موو کهس رهزای گرانه
هه موو سوینده خون به خواو به میعراج
که نهو مرهفه پیاویکی پیسه
چونکه نی بهتی پاره و تهخت و تاج
ههچ قووتی نی به بو مال و منال
له جیی قهزاتمه ، ههر نانی سهه ساج
روژ تا ئیواره کریکاری به
راوه شانندی خاکه ناز و پاچ
که چی ئیواره روو نه کاته مال
پاره بهش ناکو منال هارو هاج
خواردنیان نی به و جلیان دراوه
ههرچی به کیان هه به نه یخاته ههراج
لهو جوهره زوره له ناو کومه لا
خوا له ژیانان نه سینی وهك باج

دوکتور

ماموستای خوشه ویست (عزیز اهل)
به زمانی عه ره بی دایناوه ، هر له سهر
عہینی و وزن و مانا و هرم گیرایه سهر
کوردی و له نیستگه وه به شیوه ی
مه نه لوج بلا و کراوه ته وه .

خه لکینه دهردی بی پایان   که له که یه له سهر دلمان
گهرده رته خه ی راز و په نهان   نه مان ، مایه ته له ژیان
روو پکه یه کوی دوکتور؟

* * *

دوکتور خوم و ماله کم
ژن و کچ و مناله کم

هیچمان نه خوش نه بوو
بو لای دهرمان نه چوو
نه م کرده دوکتور روو

به لام له ماوهی رابوردوو

نه خوش کهوتین کومهل هه موو

نه خوشی وه کو زهه رالوو

خوشی و شادیمان له بیر چوو

دوکتور

* * *

دوکتور بو خاتری خوا چاره مان ناکهی ؟

دوکتور باری دهردی گران هه لگترین تاکهی ؟

دوکتور خومان هینامان لهرز و تاکهی ؟

دوکتور زهه ریش بی ده زمان کرانی ساکهی !

* * *

دوکتور دهردی پر نالین

چارهی ناکا جهنی کئین

بی سووده کالسیوم

یا فوسفاتی سودیوم

یا برومایدی پوتاسیوم

هه زیزه علی
هه ره له سه
بیرایه سه
به شیوهی

دلان
ژیان

هه بوو
چوو
روو

نہ مانہ دھوان لہ بو لہش
بہ لام ٹیمہین کہ لی بی بہش

نہ خوشی لامان زور ، پر غہش
بہشن بی ناو ، زور وہ کوہہش

دوکتوو

* * *

دوکتور لہشی بی کہدہر
دوورہ لہ دہرد و لہ خہتہر

دہردہ کہی وا لہ تین
زاهدان بہ خہوت برین
چاکی کہی ٹافہرین

ٹیش کہ ٹہی دوکتوری ٹاوات
بہسہ وا وہرزی تازہ ہات

بہ قسہ زوری نابی خہبات
کردہ وہیہ ہوی ژین و کات

دوکتور

* * *

دوکتور تو و بیتو یهزدان

رزگارمان که له دهرد و ژان

به سیه تی نه م حاله

هوش بخهره گاله

دهرد له سه زمان زاله

گروون برینی قاچ و دهس

سه برره ههر خوتی سه بهس

له شیش ووردکه ههر به نه نقهس

بهس وازیننه بگهینه مه بهس

دوکتور

نهی کوردینه

مه نه لوج بیژی به ناو با ننگ ماموستا (عزیز
عہلی) به شیوہی نه شید (سرود)
له نیست گه وه و تو ویتنی، له دہوری پیدشوری
چہ پہلا، قہ دہ غہی نه وه کرا کہ له نیست گه وه
لی بدری .

نهی کوردینه ، نهی مہردینه   با دست له ناو دست کین ہہموو
بو بہرزیقی خاکی وه تن   بو بہ کیتی   بچین   ہہموو
کوردین   ہہموو
بژین   ہہموو

نہژد امان شیری زہمان   حور بوون بہ سہر بہستی زبان
تا کورد له عالم دہر کہوی (*)
ناوی نهی ہہر سہر کہوی

(*) ہہ تاثیرہی له ہہ لہستی « ماموستا زیوہرہ » له بہر نہ وہی له گہل
ناوازی سرودہ کہدا نہ نہ گونجا بہوشیوہ بہ نہ واوم کرد ، ہیوام
واہ بہ سہند بکری .

بو به زیتی قهت نانهوی

* * *

نهی نه تهوی نه ره شیران یه کیتی نهوی نیشستان

پیویسته له شمان نه سهوی

تا نامانجهان دهست نه کهوی

چونکه یهک نیشانمان نهوی

بویه کیتی بچین هه موو

کوردین هه موو

* * *

نووستن بهسه چاو هه هین داری یه کیتی بروینین

تاجوان نه بیت و دیته بهر

بو هه موومان نه کا سیهر

بهو سیهزه نه چینه سهه

بویه کیتی بچین هه موو

کوردین هه موو

* * *

تا دواکامان نابزین له پیناوی گه لا نه زین

باموستا (عزیز
سرود
وری پیشووی
له نیستگهوه

تکین هه موو
ین هه موو

بهستی زبان

هی له گهل
رد ، هیوام

تا دوا تنوکی خوینمان

مالو منالو گیانمان

گشت بهخت نه که این بو نیشتمان

بویه کیتی بچین هه موو

کور دین هه موو

بشین هه موو

گولی نازادی

ناوی بارانی خهزان ووشك بوو
گولی نازادی بی ژمار دهر چوو
یه کیك لهوانه نازادی کورد بوو
بونئی سهر بهستی بو جیهان نه چوو
بهلام یه کیکی پیسی چهواسوو
گوله کهی پجری بی شهرم و نابروو
فروشتی ههر چهن شهره فی خوی بوو
بهلام لاسکه کهی سهر له نوی هه لچوو
له گهل گولالهی پایز سهوز بوو
نیستا خهریکه وهك جاری پیشوو
گول بگریتهوه سوور و پشکتوو
بو خهلکی دهرخات کهووشك نه بوو
به لکو نهو دهوره هه مووی به سهر چوو
ناوی لی نرا کاتی رابووردوو
گولی نازادی هیسچ کات نا مریت ..
چهن لی بی برریت دیته بهرهم زوو

ماف*

نهى ماف تو ووشه‌ی سهرده‌ی گه‌لی

ته‌رازووی راستی روژی ته‌زله‌لی

هه‌ولت بو نه‌ده‌ن له هه‌موو جه‌هان

که ده‌ست گه‌یریان بیت به‌پاره و ژیان

چونکه نه‌و گه‌له‌ی توی تیا بلاو بیت

ووشه‌ت له باقی ووشه‌ی سه‌لاو بیت

نه‌و گه‌له وه‌ک دار به‌رز نه‌بیتسه‌وه

زوردار له ناویا جی‌ی ناییتسه‌وه

هه‌موو به‌ختیار و دل پر له هه‌ستن

هه‌ر ووشه و ناوی تو نه‌په‌رستن

چونکه نه‌گه‌ر تو چوینه هه‌ر جیگا

گورگومه‌ر به‌جووت نه‌رون له ریگا

چهن هه‌زار روله به‌سه‌ر مایه‌وه

له به‌ر ناوی تو سه‌ری نایه‌وه

---

* ماف = حه‌ق

به لام توی نه دینی قهت به خوینه وه

نه وه بوو به زام له سهر سوینه وه

ههروه ها گهلی کوردی به شکر او

بی تویه بویه کزه و بی هه ناو

چهن روله ی جگهر گوشه ی هوزی کورد

له بهر ناوی تو بو زیندانیان برد

ههر چه نده نه بووت ماف گهل بافتان

له کوین بو فریام ، بو توونای چهفتان

له دهنگی زنجیر زیاتر به و لاوه

هیچ کس دیار نه بوو له هیچ په ناوه

چونکه ماف نیستا به دهستی زوردار

گیروده ی به نده نه هاتوه ته دیار

به لام هه موومان وه ک بروسکه و ههور

ترکه و نه عره ته لی نه دهین به جهور

گهر به سهر برین یان قه ناره و به ند

تو رزگار نه کهین له نه لقه ی که مه ند

هه تا له ناسو مافان لی هه لدی

جوتیار و ره نجبه ره نجیان وانه چی

هیچ کات تیر ناخون له بهری خوکار

چونکه چی یان کرد فراندی زوردار

ئیترا تا هیزم تیا بی بی گه زاف

له دوا هه ناسه یش ته لیم کوانی ماف

دل پدريشانده

پرچی خورمائي و چاوه شينه كهت	له پيش چاومه پيکه نينه كهت
له نجهی کوتری وری و رویننه كهت	دانی مرواری و لهره ی سینه كهت
هیزی ژبانم	گیانه نازانم
بو دل و گیانم ؟	چی به دهرمانم ؟
هه تا کو کاتی نه برری هه ناوم	له یادم ناچیت هه تا کو ماوم
هیشتا نه و کانه وای له بهر چاوم	له غه ر غه ری مه رگ پیویستی ناوم
روحي شـیرینم	شیوه ت نه بینم
بینایی و دینم	بوت ماته مینم
هوی شادی و خوشی و روونی گلاره م	هه ر توی ناوازه ی دله ی ناواره م
هه مدیسان نه برری په تی به شاره م	نه گهر تو نه بی دهردی بی چاره م
مه گره به هانه	که واته گیانه
دل په ریشانه	جهرگم بور یانه
توزیک و هره لام دهم به پيکه نین	تکایه گیانه به له نجهی شیرین
تیر نه بینین شیوه ن و گرین	باله دل دهرکه ین فرمیسی غه مگین
خهم بره وینه	جا لیوت بینه
بو دل به تینه	لیکت هه نگوینه

من و سوره گول

نه‌ی گولی سووری شیوه خویناوی
بوچی نه‌تینم وا بی هه‌ناوی ؟
همیشه گه‌لا چرچ و هه‌لوه‌ریو ؟
کزو داماویت به وینه‌ی هه‌تیو ؟
نایا تو که بون خوش و نازداری
یادگاری دهستی گه‌وره و هه‌ژاری
هه‌موو کهس مه‌سته به بونی خوشت
بو شیوه‌ی سووری گه‌شی خاموشت
کیژان نه‌تخه‌نه سهر گوی سهر سینه
جویان تو دووقات بویان نه‌خشینه
سهرپیچی ئافرهت له کورده‌واری
به تو ره‌نگینه .. بوچی خه‌مباری ؟
توو نه‌و یه‌زدانه‌ی که وای لی‌کردی
گهر وه‌لام نه‌ده‌ی به دهست و بردی
چونکه ئاواره و ووچانم نی‌یه
هه‌ز نه‌که‌م بلیت دهرده‌کعت چی‌یه ؟
ههر وه‌ها سه‌ودای دهرده‌دارانم
هاوملی مات و لیو به‌بارانم !

وهلامی گول :

تهی برای کوردی به خو نه زانیو
خوشی له دلی هوزا قهت نه دیو

مه پرسه بوچی کز و دامام

بوچی وهك هه تیو نی به هه نام

مادام سویندت دام به خودای گهوره
وهلامت نه دهم هه ر چه نده جهوره

من خو له نه زهل سووره گول نه بووم

یاری ئاوازه ی هیچ بولبول نه بووم

توزه خولیک بووم له کوردستانا

له ژیر درهخت و به فری کویستانا

زستانان به فر جوان نه پیاستم

هاوینان شه مال^۱ خوشی نه خواستم

به لام نه ژدات له سهر نیشتمان

خویان بهخت نه کرد دایم بی ووچان

هیچ دهر بهست نه بوون بوخواردنی نان

وهك ئیستا هه ولیان نه بوو بوگیرفان

هه موویان سه ره به ست وه کو نه ره شیر

ده نگیان نه داوه گشت نازا و دلیر

گهر بهاتابه پی پیسی دوژمن

بکه و تابه سه ره توسقاله که ی من

هه موویان سنگیان قه خان و چهک بوو

ده ستیان بهرام بهر وه کو کوتوک بوو

جاری وا هه بوو له شهری به تین

نه که و تنه سه ره یهک لاشه یان چین چین

خوینی ناو له شیان به وینه ی لافاو

نه رزایه سه رمن زورترین له ناو

منیش که تاوم بهو خوینه درا

چه شتم خویناوی خاوه ن و برا

سهوز بووم له گهل سووری نهو خوینه

نیشانه ی سوورم توله ستینه

بویه هاتمه دهر که له بهر چاو بم

له سه ری خیل و لاوانی ناو بم

بو نه وه ی کاتی ، هاتنه نهو ناوه

بیته وه یادتان خوینه و رزاهه

خوبی جگه‌ری باو کو باپیرتان

ئیت کوردینه خوتان و شیرتان

هەر چه ندخوم نو اندوه کونالای سوور

ئه‌شه کامه‌وه به تاوات له دوور

به‌لام داخه‌کم تا ئیستا هه‌روا

کس نی‌یه مافی سووریم دهر بخا

منیش له تاوا هه‌ر به دل^۷ په‌ستی

تا بانگه‌وازی روژی سه‌ر په‌ستی

هه‌ر وا مه‌للول و مات و دامام

وه کو خاوه‌م دیلی ناو داوم

ئیه‌ویش گه‌ر نازان مه‌پرسن له دهر د

کافی کوششه ئه‌ی هوزی نه‌به‌رد

وهك باو باپیرتان هه‌ر به هاشاول^۷

بو نیشتمان بینه یاساول^۷

بمگه‌شیننه‌وه به میژووی مادی

بمگه‌ن به‌گولی روژی نازادی

روژی نازادی*

به رزترین میژووی نازادی وولات
ته مرویه کهوا سه ربهستی پیک هات
دهستان کهوت ره نج و تامانجی خه بات
پیس و ناپاکان نه گه یشتنه ناوات

گشت بلین بژی گهل . سو پای نازدار
وا رزگارمان بو له دهست ئیستعمار

کوردینه شاد بن لابه رن پهستی
لاچوو له سه رمان دیلی و دهردهستی
ته مرویه روژی ماف و سه ربهستی
رزگار بووین له کوت، زنجیر، ژیردهستی

---

* له روژی چواردهی ته مو زی پیروزا که ریکه وتی ۱۴/۷/۵۸
به هوی شور شه پیروزه که مانه وه دامنا، وه له عهینی روزا له ئیستگه وه
خوبندمه وه .

نیستا نه توانین بلیین وولاتمان

وا بوی هاته بهر داری خه باتمان

نهوانه‌ی که‌وا نوکهری خه‌لک بوون

بو نیشتمانان بی سوود و که‌لک بوون

به شفق دهر کران بو جه‌هه‌نهم چوون

لی‌یان تاریک بوو خور و روژی روون

کوژران، سهر بران، هه‌موو به‌یه‌کیچار

لهت و پهت کران به‌چه‌قو، به‌دار

نهوانه‌ی ماف و گهل و نیشتمان

به‌ده‌ستیانه‌وه‌ داییم نه‌ینالان

نیمه‌یان فروشت بو بیگانه‌کان

مژده‌بی کورده نه‌وا سهر بران

ههر وای به‌سهر دی نه‌وه‌ی ناپاک بی

نه‌نجای نه‌بی وه‌کو زوحاک بی

چه‌نمان دی زولم و زورداری و نازار؟

چه‌نده‌مان کوژران له‌زیندانی تار؟

چه‌نده‌ها مردن به‌فلاقه و دار؟

نه‌وه‌ی وای نه‌کرد، وا بوونگو و نساار؟

س نازدار

نیستچار

س ۵۸/۷/۱۴

له‌نیستگه‌وه

هه ره کهس زورداری له سهه هوزه کهی

قهت له ژیانیا نایینی ئوخسهی

چهن چاومان پوشی له حوکمی بی فهه

قهینا کا مان کرد گهر بوویشی زهرهه

که چی بهو جورهیش نه مان برده دهه

زیاتر نه بوو زولم و دهردی سهه

تنجا گهل مه جبوور چاوی هه لبردی

نهو زوردارانهی یهک یهک سهه بردی

نهو ههولهی که دای به وینهی پلنگ

جهرگی زورداری دههینا به چنگ

تالی تالی کردن وه کو په لکی شنک

دای کوتاره گی داد پهروهه وهک سنگ

هه موو رزگار بووین له دهستی زیللهت

زیندوو بووه نیشتمان ، میللهت

دهری خست که گهل له ناگر پتر

له پولاو ناسن ، له توپ به تین تر

به لکو زیاتریش هیزیکه نهه

به تین تریکه له گری ناگر

به خوین نه نووسی میژووی سه رکوتن

نه کوژی نهوانهی له گه لیا چهوتن

ههروه کو نوری یان عه بدول شه یتان

که لاکیان وهك سهگ گه لرای نه کیشان

له گه ل جهمالی به بی ره نجی شان

نهوت و مهعه دن و سوودی نیشتمان

هه ره له بهر پایه و تهخت و ناوداری

نه یاندایه دهست ئینگلیز ، هاوکاری

نهو هه موو زیر و ئالتوون و زیوه

که روز ئاواپی هه یچ کات نه دیدیوه

بویان نه بردن هه ره به دزیوه

چونکه هه یچ ره نجیان پیوه نه دیدیوه

نه یان نه زانی نهو مهعه نانه

هاناو و جهرگی باو با پیرمانه

یان له بهر نهوهی کهوا کوردستان

قهت ئازاد نه بی و هه یچ نه دا ووچان

سویندخواریان نه گرت له قور نهی جهمان

وه کو ئیران و تورک و پاکستان

له ژیر سهر کردهی نهنگلو نیستمهار

پیچهوانهی گهل نهیان سووران کار

بهلام نامانجی پیسیان نهچووه سهر

برای عهرب و کوردی به جهوههر

پشتی یهکیان گرت کردنیانه دهر

خویان نازاد کرد، وهکو شیری نهر

نهوانیش وهك سهك به بهردو پلار

عیرهت و نهعلت کران له ناو شار

نهویه دوایی زورداری بهد خوو

وهك نههم سهگانه روژیان دیته روو

که نهما زولمیان وهك روژی پیشوو

دهوری زورداری تازه به سهر چوو

نهمرو که روژی مافه و نازادی

باگشت دهست بگرین به خوشی وشادی

گوردستانی من

تهی جی ی نازاد خواهی گوردان

نیشتمانی نهوهی گوردان

توی که گوردستانی منی

جیگهی کوردانی مهزنی

باو باپیر و نهژد امان

له گهل تو بوون ماوهی زیان

خوینیان له سهر تو رژاوه

هه ناو و میشکیان پژاوه

ههر بو بهرزی و سهر بهستی تو

جیگیان بوو به ههرد و کو

تهو گشت گول و گولالانه

کهوا رهنگیان سوور و جوانه

شیوهی خویناوی نهوانه

که بوته نهو گولالانه

یا خود سهیری رهنگی ناسو

که خور لی ههلدی له سهر خو

نیشتمار
وران کار

دو پلار
ناو شار

نازادی
وشادی

په مہنیہ و جوان و دلگیر

را نہ کیشی نارہزو و بیر

تا ہر کسی بہ توانای خوی

پیایا بلی ہر چی ہات بوی

یان سہر لوتکی چپای بہ فرین

ہر وہ کو سہر پوشی زیوین

لہ سہر تہوقہ سہری چیا

چاو نہہینیتہ ماخولیا

دیمہ نیشی ہمہ رہنگہ

ناوازی . . جورہا دہنگہ

دہنگی پور ، تہلی کناچہ

خوشتریکہ لہ کہمانچہ

کہویش ہروا بہ قاسپہی خوش

دنیا ہمو و دینیتہ جوش

دہنگی گہرووی ششمالی شوان

میگل نہہینیتہ زمان

ناوی تافگہ بہ وینہی زیو

تہرژیتہ ناو دولی نہویو

تینجا
توتر

گوین
نیرگ

لہنجہ
بہر

کہرتہ
بہرگ

یان بو ناو چه م دیشه خواری

وهكو زیونی ، که بیاری

ئنجا بهرروو ، مازوو ، چنار

توترکی چه م ، شنگی که نار

دهوهن له قه دپالی چیا

گولاله زهردهی ناو گیا

گوپژ و ههرمی و سیوی سوور

نیرگس و وه نهوشه و چنوور

بهری سووری دار بهلالوک

درک و گه لای سهوزی خرنووک

لهنجهی لق و پوپي دار کهوت

بهر بوونهوهی کومه له جهوت

بهلهک له گهل درکی زهردا

گولالهی سوور له بن بهردا

که رتهشی و پرچی ههلالوک

بهرگی زبری سهلکه پیشوک

درکی کنگر و نیرکه هاز

تامی خوشی لاسکه چاو باز

ناسک و چیرگی ناو پاوهن
مه‌ره‌کیوی به بی خاوهن

نهک دلی ، سهد دل سه‌رسامه

نازانی جوانی لای کامه !

ئنجا وه‌ره سه‌یری دیهات

دلت پر نه‌کا له خه‌بات

کاتی ماووزای به‌هاره

دوو بی‌یری رانی ئیواره

باره‌ی به‌رخ و کار و بزنی

هاواری شوان له دهستی ژن

هه‌تا کو کاتی ته‌واو بوون

کارو به‌رخه و به‌یه‌کا چوون

ئنجا ده‌سته‌ی ژن و کیژان

مه‌نجه‌له شیر له سه‌ر سه‌ر شان

هه‌موو دینه‌وه به‌ره‌و مال

به‌گورانی و زره‌ی خرخال

ئه‌مه‌ی که باسم کرد ، هه‌موو

توزی وه‌سینی کوردستان بوو

نه گهر هه مووی باس کهم ته و او

چی تیا هه یه بیته بهر چاو

به ملوینه ها رووی ده فتهر

دوایی پی ناهینی نووسه

جا له بهر نه وه ، گشت گیانم

هه تا دوا کاتی ژیانم

قوربانی یسه بو نیشتمان

نیشتمانی هه موو کوردان

نه پسه رستم تا دوا تینم

نه وه ، هیزی گشت بینیم

سه رسامه

مه ۱

سه هاره

نیواره

بوون

چوون

مال

خرخال

بو خوشکەر گانم

نه‌ی خوشکی به نرخ، نافرە ته‌که‌ی کورد

نه‌وه‌ی نه‌وانه‌ی که خه‌باتیان کرد

نه‌مروکه نوره‌ی سهر به‌سیتیه ده‌ی

پچره نه‌و داوه‌ی که‌وا توی به‌ند کرد

خسیتیه فاقه‌ی کونه‌ی په‌رستی

بو نه‌وه‌ی کومه‌ل بینه‌ی ژیرده‌ستی

به‌همو و تین و پرو پاغانده‌ی

نه‌ی ویست کوشمان بخاته‌ی سستی

نه‌ی ووت خه‌باتی نافرە تان و پیاو

به‌پی شه‌ریعه‌ت نه‌گه‌ت دینه‌ی ناو

غه‌زه‌ب نه‌باریت به‌سهر وولاتا

نهم کاره‌ی کفره‌ی و ناته‌واو

نه‌وش بیریکی ئیستعماری بوو

ده‌سیسه‌ی په‌ره‌ی هیز زورداری بوو

تا کو لیک جیا بین پشتی به‌ک نه‌گرین

بویه پچوکیان نه‌وه‌ی کاری بوو

نه‌وه‌ی
ده‌ست
زوردار
پیشه‌ی

نه‌و
ئاخری
ئیمه
نی‌فهره

نهوهی نهزانی ، نه گهر منو تو
دهست بدهینه دهست ، بیرمان بکهین کو
زوردار دهر نه کهین لهم نیشتمانه
پیشهی نهوانیش نه بیته رو رو

نهو خوینهی کهوا نهی مژی وهك مار
ئیتز نه بیهستی ، بوی نایه ته خوار
ناتوانی ئیتز سننای بکات
که شوینی راستی لی بوو چه وتولار

نهو روژهی کهوا نهوانی ترسان
تاخری خویان به چاویان دینیان
ئیمه خه باتمان ههر بهره وام بوو
بی فهری دهر چوو نهو کارهی کردیان

تینجا نهی خوشکم ، که زوردار نهما
فهوتا له لاماں جانه هور ، ده عبا
ده با یهك گرین بو ریگای خه بات
داری تهر نهما که دوو کهل بکا

به رستی
دهستی
نانهی
سستی

بوو
بوو
گرین
بوو

من و توی به نرخ هاو خوینین هردوو
گشت خوشک و براین، نه ره به سهر چوو
نه مرو بلیسهی نازادی به که مان
نهو دیوه زلهی زوو کرد به بیچوو

با دهستان بگرین تهخته ریگامان

بو بهرزی هوز و گهل و نیشتمان

قهلای نازادی جوان دروست بکهین

تا بمان ناسن له ههموو جهان

ههولی نهوه بهین که دوستان زور بی

نهک ههر پیشه مان ناوو ناتور بی

ههر کهس بییته خوشک و برامان

یارمهی نهدهین به ههرچی جور بی

تیر ههر بڑی هیزه کهی خهبات

که روناکی بوی شایهتی نه دات

روناکی تیشکی جوانی سهر بهستی

که بهختیاریمان گشت پیش کهش نه کات

شیری کوردستان

تاقه قاره مان	هخیر بیسته وه سهر ههر دوو چاوان
شیری کوردستان	هی تیکوشه رو نازاو به جگهر
بیزار بووله خوی	لم به ره و رووی پیری یه تی نه روی
شکا په لو پوی	هزولم و زوری چینی زورداران
وه کو په یامی	هلام که کاتی مژده یان دامی
چهنی نیلهامی	به هاتنه وهت ، دلم گه شاهه
ههر له و کاته وه	نیلهامیک ، دلم جوان پکاته وه
تو گه رایته وه	مژده یان هینا بو کورده واری
وه کو بونی گول	که رانه وه کهت کاری کرده دل
له سهر پوپه ی چل	دلی مهست کردم ، وهک بولپول مهستکا
خیرا شیتانه	به مهستی ی بونی نه و گوله جوانه
له و سهر چلانه	دهستکا به سوزی ناوازی شادی

ریگامان

نیشتمان

ت بکه یین

جهان

خه بات

ته دات

هر بهستی

ته کات

هروه ها دلم کهوتنه گورانی
یان له پر ته بیکرد بهسیاچه مانه
ئیترا له تاوا خوی نهیشه زانی
کام شیوهی کوردی پکات به تاواز
ئهویش له خوشی هاتنه وهی تو
له دلی هموو کوردان چوو ده
خه فته قی زورمان هر دووری تو بوو
وانهو په ژاره ی کوردو کوردستان
ئیتا که جهژنه ، جهژنی گهلی کورد
جهژنی نهوانه ی قوربا نیان داو
بو گه یشتنه روژی روونی نازادی
زور گه پنج پیرو منالو ساوا
له ری خه باتا خویناویان ریوا
هرگیز نه بهزان ، قهت کولیان نه داو
ناویان نا داری نازادی . روا
ئهون به تین بوو به تهوری زوردار
گولی نهوداره ، بو کورد تاوات بوو
توزه بونیککی بو نازادی خواه

شیوهی سورانی مانگی
یان بادینانی کوله کدی
به بی په نهانی به موو
به شادمانی لاشه ی
هموو خه مو سو
چونکه تا نه مرو
دلمان پرسو بوو
وه ک کابه با چوو
نه وهی مادی گورد
هر خه باتیان کرد
به نامرادی
له نه وهی مادی
نازاریان چیوا
داریکیان نیوا
به خوین تاودرا
قهت نه نه بررا
دیاری خه بات بوو
وه کو خه لات بوو

تیشکیکی به تین	ته مووز ، روژی چواردهمین	هی سورانی مانگی
نهما گریه و شین	تاوات هاته دی	بادینانی وله کی
ژیردهستی نهما	نیزادین نیستا	په نهانی هموو سهر به ست و
ووردو خاش کرا	ههر به دهستی گهل	شادمانی لاهی زورداران
گه بی به که شکه شان	گه لی شادمان	دهای نازادی
خوی نه دا پیشان	ماف به ناشکر	رس و خوف نهما ،
یاهی زوودار بووی	مام نیستهار بووی	ویش ویلی دهستی
چونکه ناچار بووی	دوور که و تیه وه	به جی هیشت ،
که نازادی یه	جه ژنه شادی یه	به لام به هوی نه
سه رفرازی یه	توپینرا	و زوردار توپینرا
به و بونه یه وه	هویه وه	قارمانیش
وهک پشکویه وه	به تیشکی سووری	روژی نازادی
به سهر جیهانا	رووی نیشتمان	به خشان بوو
تهی شیری دانا	نیشتمان	بو خاکی نیشتمان
به تاواته وه	به هار هاته وه	گه رانه وت
له ته و ساته ره	بووک خوی رازانه وه	نیشتمان وهک

که عه بدوا که ریم نازای تیکوش شهر
گهلی عیراقی خسته به هه شتیک

وه کو شیرى نهر
به هه شتی هونهر

هونهری سهر بهستی و نازادی زیان
فهوتانی زولمو ، رزگار کردنی

کامی دل و گیان
گهلو نیشتمان

ههر بهوهویهوه لهو وولاتهوه
بهخیر بیستهوه گهورهی خوشهویست

دوور نه مایتهوه هستوی
وا گهراپتهوه

زور
کتیخاننه

وهسو

دیوانه یان

وهسو

(جهمال)

وايه هون

گو تایی

سو پاس

زور سو پاسی برای خزمهت گوزار كاك محمد عارف خاوهنی
کتیخانهای زیور ، نه کم که دابهش کردنی نه دیوانه‌ی گرتنه
نه مایته و نه مستوی خوی . هیوام وایه وینه‌ی همه‌میشه له گه لا زورنی .

وه سو پاسی کارکرانی چاپخانه‌ی کامهران نه کم ، بو نه وه‌ی نه م
دیوانه‌یان بهم شیویه به ریکوپیکی دایه دستم .

وه سو پاسی هونه‌رمه‌ندی خوش نووس وینه‌کیش ماموستا
(جهمال به‌ختیار) نه کم ، که بهرگه‌کی بو نووسیم ، هیوام
وایه هونه‌رمه‌ندی وا همه‌میشه له نیشتمانا پتری ، بو خزمه‌تی گهل .

چاوہروانی تہم دانراوانہی خوارہ وہ بن :-

- ۱ - یاسای قازیقی - چیروکیکی شانوی
- ۲ - چون نہ بیتہ تیکوشہریکی باش - دانہری « لیو - شاو ..
تشی « نوینہری سہر کوماری چینی نیشتمانی وەرگیراوه تہ
سہر کوردی .
- ۳ - (.....) دیوانی دووہہم (ہہلہہست)
- ۴ - نەشکەنجەہی خوشەوہستی - چیروکیکی کومہ لایہ قیہ
- ۵ - ماجدولین - چیروکیکە لہ دانانی نووسہری فہرہنسی بہ
ناوبانگ « نەلفونسکار ، لہ عہرہ بی یوہ کراوہ بہ کوردی .

ناو لار وک

لاپه ره

پیش که شه	۳
پیشه کی	۵
ووته ی دانهر	۹
به هار و گولزار	۱۵
نیشتمان	۱۶
بو کورد	۱۷
بو ووته ن	۲۱
کورد م	۲۳
چاوه روانم	۲۴
کاروانی کورد	۲۵
پیشه ی هه میشه م	۲۶
گفتوگوی (کورد و کوردستان)	۲۹
ئه ی فهله ک بوچی	۳۶
مانگ و کوردستان	۴۱
دوا خوا حافیزی	۴۳
تیکوشهر	۴۵
سروود — من فیدام	۴۶

لا پەرە

بەختی کورد	٤٨
کوشکی خەيال	٥٠
بو کوچ کردووە کەم	٥٢
گولی نازادی خواهان	٥٥
ژیانی ههزار	٥٧
دوکتور	٥٨
ئەهی کوردینە	٦٢
گولی نازادی	٦٥
ماف	٦٦
دل ^٧ پەڕیشانە	٦٩
من و سوورە گول	٧٠
روژی نازادی	٧٤
کوردستانی من	٧٩
بو خوشکە کانم	٨٤
شیری کوردستان	٨٧
وہ چەن کورتە هەلبەستیک	

نوشته شده است

چاپخانه‌ی کامهران - سلیمان